

Enligt sändlista

Beslut om utökning av naturreservatet Rismyrbrånet i Umeå kommun

---

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att naturreservatet Rismyrbrånet ska ha den geografiska utbredning som redovisas på bifogad karta, bilaga 1.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

I och med att detta beslut har vunnit laga kraft upphör, med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken, Länsstyrelsens beslut 27 januari 1997 om naturreservatet Rismyrbrånet (dnr 231-10505/96) inklusive skötselplan daterad 19 juni 2007 (dnr 512-15469-2006) att gälla.

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska kungöras.

Administrativa uppgifter

Namn	Rismyrbrånet
Dossiernummer	2402128
NVR-id	2001666
Natura 2000, områdeskod	SE0810477
Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	7 km NV om Sävar
Ekokarta	20K 9f
Mittkoordinat	764963, 7100330 (SWEREF99 TM)

Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.
Markägare	Bolag
Fastighet	Rismyrbrånet 2:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbotten
Totalareal	18,2 hektar
Landareal	18,2 hektar
Areal produktiv skog	18 hektar

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Rismyrbrånet är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av barnnaturskogar, gransumpskogar och andra ingående naturtyper samt att bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Syftet är också att restaurera och återställa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet även tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Huvudinriktningen är att syftet ska uppnås genom att naturmiljöerna får utvecklas fritt genom intern dynamik. Naturliga processer såsom stormfällning, översvämning samt svampars och insekters nedbrytning av ved med mera tillåts fortgå ostört. Initialt ska det också vara möjligt att genomföra naturvårdshöjande restaureringsåtgärder för att återskapa ett mer naturligt skogstillstånd med de strukturer och processer som hör till den skandinaviska boreala barnnaturskogen. Värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda och hotade arter, t.ex. död ved, ska återställas. Naturreservatets dikespåverkade marker ska restaureras. Främmande arter ska kunna tas bort. Information ska finnas tillgänglig för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatet Rismyrbrånet utgör ett litet men representativt utsnitt av boreal barnnaturskog med för Västerbottens kustkommuner höga naturvärden. Skogarna har tydlig naturskogsprägel med flera naturskogsstrukturer som gamla granar och tallar, död ved, hänglavar och luckighet. I skogarna finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda och rödlistade arter som beroende av naturskogsmiljöer och därför har mycket små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap. De höga naturvärden som dokumenterats i reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att kunna bevaras och utvecklas. Pågående naturvårdsrestaureringar gör att reservatet på sikt har goda möjligheter att utveckla ännu högre naturvärden.

Rismyrbrånet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Utpekade arter och naturtyper enligt Natura 2000 utgör prioriterade bevarandevärden.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
  2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
  3. anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång eller stängsel,
  4. dra fram ledning eller rör,
  5. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi eller dräneringsförhållanden som till exempel att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, rensa eller utfylla,
  6. tippa, dumpa eller anordna upplag,
  7. utföra skogsbruksåtgärder som till exempel att avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
  8. införa för området främmande arter,
  9. framföra motordrivet fordon i terrängen med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark,
  10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, jordförbättringsmedel, kalk eller växtnäringsämnen.
- B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.
-

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. naturvärdeshöjande åtgärder såsom katning, ringbarkning och luckhuggning,
3. hydrologisk och fysisk återställning av dikespåverkade marker, exempelvis pluggning och igenläggning av skogsdiken samt framförande av motorfordon i direkt samband med dessa åtgärder,
4. kvarlämnande av död ved i reservatet efter åtgärder enligt punkt 2 och 3,
5. borttagande av främmande arter,
6. uppsättning och underhåll av informationstavlor,

7. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark.

Det är vidare utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att

5. plocka eller insamla växter eller växtdelar, mossor, lavar och svampar, med undantag för bär och matsvamp,
  6. fånga och insamla insekter och andra djur,
  7. sätta upp tavla, affisch, skylt, markering, inskrift och därmed jämförbar anordning annat än tillfälligt (högst en vecka).
-

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut,
- b) normalt underhåll av befintliga vägar och vägområden. Träd som fallit eller hotar att falla över väg får kapas men ska lämnas i reservatet,
- c) jakträttsinnehavare att underhålla befintliga jaktorn och siktgator. Om jaktorn inte längre nyttjas eller jakträttsavtalet upphör ska jaktorn tas bort. Länsstyrelsens tillstånd krävs för att röja nya siktgator och uppföra nya jaktorn,
- d) uttransport av fällt högvilt (t.ex. björn och älg) med motorfordon till närmaste väg,
- e) att utöva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon i samband med renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.

Ärendets beredning

Området har tillhört Domänverket och ingått i Rismyrbrånets kronopark. Domänverket avsatte 1961 domänreservatet Røjmoran. Efter Domänverkets bolagisering 1992 slöt Naturvårdsverket och AssiDomän AB 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet, bl.a. domänreservatet Røjmoran. Länsstyrelsen fattade 27 januari 1997 beslut och gav naturreservatet namnet Rismyrbrånet (dnr 231-10505/96) och syftet att bevara ett ekosystem med urskogsartad skog.

EU-kommissionen godkände 2005 att Rismyrbrånet ska ingå i unionens nätverk av skyddade områden, Natura 2000, SE0810477. Befintligt naturreservat är inmätt och gränserna överensstämmer inte fullt ut med Natura 2000-områdets gränser. Länsstyrelsen har 12 december 2016 fastställt bevarandeplan för Natura 2000-området.

Idag är Sveaskog markägare i reservatet. I samband med avverkningar utanför naturreservatet vintern 2018/2019 avverkades också träd i reservatets nordöstra del. Enligt Länsstyrelsens föreläggande till Sveaskog 17 maj 2019 om kompensationsåtgärder (dnr 526-4730-2019) ska ett antal specificerade naturvårdsåtgärder genomföras samt skyltning och gränsmarkering förnyas. Enligt föreläggandet ska också naturreservatet utökas i nordväst med området mellan vägarna, cirka 2,5 hektar.

Naturreservatet berörs av gamla dikningar i tidigare kronoparken Rismyrbrånet (Lst dnr 11.1296-3088-87). Strax söder om naturreservatet finns också diken som tillhör Granbäcks bys markavvattningsföretag från 1915.

Reservatsförslaget har varit på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Några organisationer som kan ha ytterligare kunskap om områdets natur-, kultur- och friluftsvärden har också getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Naturvårdsverket har tillstyrkt utökning av Rismyrbrånets naturreservat och har godkänt beslut när det gäller syfte (inkl. förvaltningsinriktning), skäl samt A-, B- och C-föreskrifter.

Sametinget anser att utökningen av Rismyrbrånets naturreservat är förenligt med renskötseln och samiska intressen. Sametinget bedömer att varken renskötseln eller annan verksamhet som bedrivs med stöd av renskötselrätten påverkar möjligheten att tillgodose naturreservatets syften.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har meddelat att de avstår från att yttra sig.

Umeå kommun har inget att erinra angående föreslagna ändringar i beslut och skötselplan. Utökningen strider inte mot kommunens markanvändningsintressen. Kommunen ser gärna en tydlig skyltning om naturreservatets värden.

Övriga remissinstanser har avstått från att yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Naturreseptatet Rismyrbrånet ligger cirka 2,5 km väster om Tväråmark. Reservatet består huvudsakligen av barrnaturskog på fuktig till blöt mark. På flera ställen finns små vattensamlingar i det tjocka mosstället. Mest intressant är den gamla gransumpskogen i öster med naturskogsstrukturer som varierad beståndsålder, gott om grova granlågor samt stående döda och döende träd. Många av granarna är draperade med hänglavar och spritt står gamla tallar och björkar. Mot väster ökar inslaget av tall med riklig underväxt av gran och luckor med unga björkar. Längst i väster ligger en stor mängd stormfällda grova granar och tallar. Reservatet hyser flera sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar, bl.a. ullticka, jättesvampmal och tretåig hackspett. På delar av reservatets västra del har skogen kommit upp efter avverkningar på 1950-talet. Det finns också två mindre områden där skog ännu ej etablerats efter avverkningar 2017 och vintern 2018/2019.

Närheten till väg och friluftsområdet kring Bäcksjön gör att naturreseptatet är relativt lättillgängligt för egna strövtåg och naturstudier.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för skyddet är att bevara och utveckla reservatets helhetsvärden. Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment är viktigt för att bevara den biologiska mångfalden. Naturreseptatet har mycket goda möjligheter att på sikt utveckla ytterligare naturskogsqualitéer och hyser redan idag flera naturvårdsarter. Den goda förekomsten av grova lågor gör att naturreseptatet inom en snar framtid kan utveckla lämpliga habitat för vedlevande svampar, lavar och insekter. För att reservatets naturvärden ska bevaras och utvecklas behöver det därför undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skulle skadas.

Förenlighet med planer och strategier för skydd och förvaltning, miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Rismyrbrånet hydrologiskt påverkade skogsmarker är prioriterade för restaurering enligt regionala *strategin för återställning av dikningsskadade skyddade områden*¹.

Bildandet av naturreseptatet Rismyrbrånet bidrar till att nå miljökvalitetsmålet *Levande skogar* genom att 18 hektar produktiv skogsmark ges ett långsiktigt skydd, varav cirka 2,5 hektar i den utökade delen. Reservatet bidrar även till att nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt skydd, samt det nationella friluftsmålet *Tillgång till natur för friluftsliv* genom att naturmiljöernas upplevelse-

---

¹ Länsstyrelsen i Västerbotten. 2017. *Strategi för återställning av dikningsskadade skyddade områden i Västerbottens län.*

värden bevaras. Enligt *kommunens fördjupade översiktsplan* för landsbygden² anses området kring Bäcksjön vara av stort värde för det rörliga friluftslivet.

Vidare bidrar skyddet till gynnsam bevarandestatus för utpekade *Natura 2000-naturtyper* på biogeografisk nivå. De krav som ställs på bevarande av områdets naturvärden utifrån dess status som Natura 2000-område utgör också ett motiv för ett starkt naturskydd av området.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk inte går att förena med ett bevarande av områdets höga naturvärden. Länsstyrelsen bedömer också att andra arbetsföretag eller anläggningar inte är förenliga med ett bevarande av områdets naturvärden. Rismyrbrånet har för regionen höga naturvärden med avseende på skogens kvalitéer och förekomsten av arter knutna till äldre barrskogars strukturer och livsmiljöer. Reservatsbildningen bidrar också till genomförandet av naturvärdeshöjande restaureringar av dikesskadade samt nyligen avverkade delar i reservatet. Planerade naturvärdeshöjande restaureringar bidrar också till att långsiktigt bevara och utveckla naturvärdena inom Natura 2000-området.

Naturresevat är en lämplig skyddsform för områden som består av värdefulla naturmiljöer med ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska kunna bibehållas och utvecklas. Länsstyrelsen har därför bedömt att Rismyrbrånet, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturresevat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att det finns stöd för att upphäva det tidigare reservatsbeslutet som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Syftet har kompletterats med möjligheten att genomföra restaurering av dikesskadade marker samt naturvärdeshöjande åtgärder. Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna är motiverade för att uppnå syftet att bevara naturresevatets naturskogsartade barrskogar och deras biologiska mångfald samt som kompensation för avverkningarna 2019 i reservatet. Tre av tidigare besluts ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken (C-föreskrifter): förbuden att tälta och elda samt att medföra okopplad hund eller annat husdjur upphör att gälla i och med att detta beslut vinner laga kraft. Länsstyrelsen bedömer att dessa föreskrifter inte är nödvändiga för att uppnå syftet med naturresevatet. Det går bra att tälta något dygn, men inte mer, enligt allemansrätten. Länsstyrelsen bedömer att kravet på att ha uppsikt på hund i naturen i tillräcklig utsträckning regleras av annan lagstiftning. Det gamla beslutet ersätts i övrigt av ett nytt beslut med likvärdigt syfte och föreskrifter. Synnerliga skäl kan därför anses föreligga för att upphäva det gamla reservatet.

---

² Umeå kommun. 2018. *Översiktsplan Umeå kommun - Tematiskt tillägg för landsbygden med miljökonsekvensbeskrivning MKB*. Antagen augusti 2018.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnads- mässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplýsningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskild betydelse är att området är utpekade som ett Natura 2000-område enligt EU:s Art- och habitatdirektiv (92/43/EEC). Beträffande Natura 2000-området gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28a-29b §§ miljöbalken för åtgärder och verksamheter som direkt eller indirekt kan komma att påverka utpekade naturtyper eller på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön och arter i övrigt. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området.

Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Före anordnandet av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4. Den som vill göra anspråk på ersättning eller väcka talan om inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning förlorad.

Vid den slutliga handläggningen har också Anderas Garpebring, naturreservatsförvaltare; Jonas Grahn, Natura 2000 handläggare och Hanna Johansson Jänkänpää, projektledare våtmarksrestaurering, medverkat utan att delta i avgörandet.

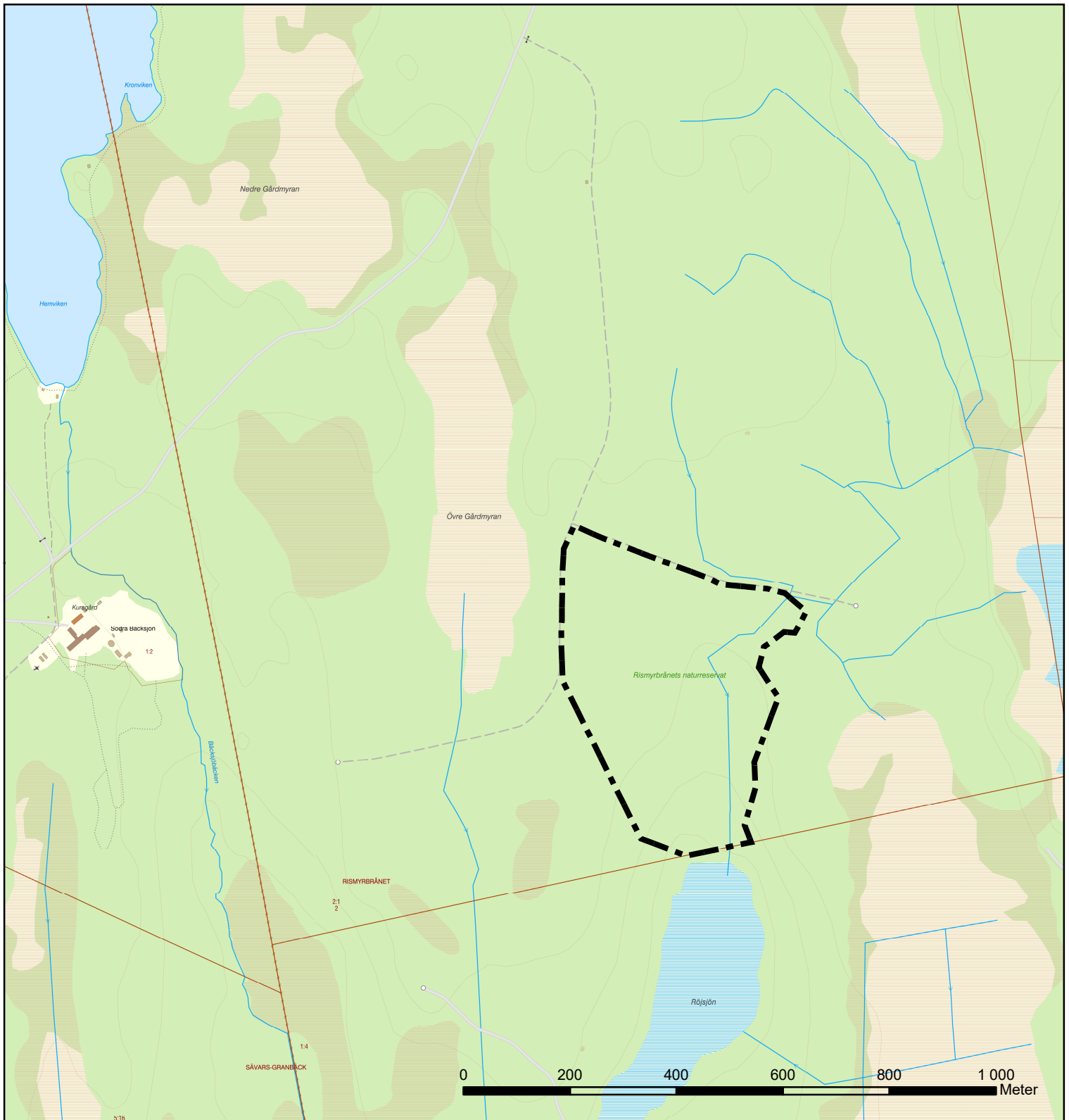
Lars Lustig

Lena Lundevaller

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan inkl. bilaga
3. Hur man överklagar

Naturreseptat

Rismyrbrånet

Umeå kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med diarienummer 511-165-2020

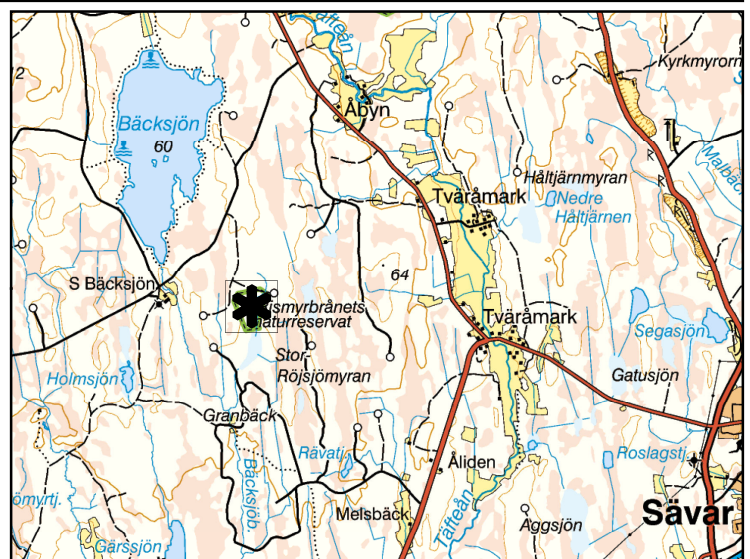

Gräns för naturreservatet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut om utökning
av naturreservatet Rismyrbrånet i
Umeå kommun

Skötselplan

2020-05-07

1(12)

Diarienummer
511-165-2020
Arkivbeteckning
2402128

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET RISMYRBRÅNET I UMEÅ KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med naturreservatet Rismyrbrånet är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av barrnatskogar, gransumpskogar och andra ingående naturtyper samt att bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Syftet är också att restaurera och återställa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet även tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Huvudinriktningen är att syftet ska uppnås genom att naturmiljöerna får utvecklas fritt genom intern dynamik. Naturliga processer såsom stormfällning, översvämning samt svampars och insekters nedbrytning av ved med mera tillåts fortgå ostört. Initialt ska det också vara möjligt att genomföra naturvårdshöjande restaureringsåtgärder för att återskapa ett mer naturligt skogstillstånd med de strukturer och processer som hör till den skandinaviska boreala barrnatskogen. Värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda och hotade arter, t.ex. död ved, ska återställas. Naturreservatets dikespåverkade marker ska restaureras. Främmande arter ska kunna tas bort. Information ska finnas tillgänglig för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

2. Prioriterade bevarandevärden

- Gransumpskog med förekommande livsmiljöer och arter.

3. Beskrivning av naturreservatet

3.1 Administrativa uppgifter

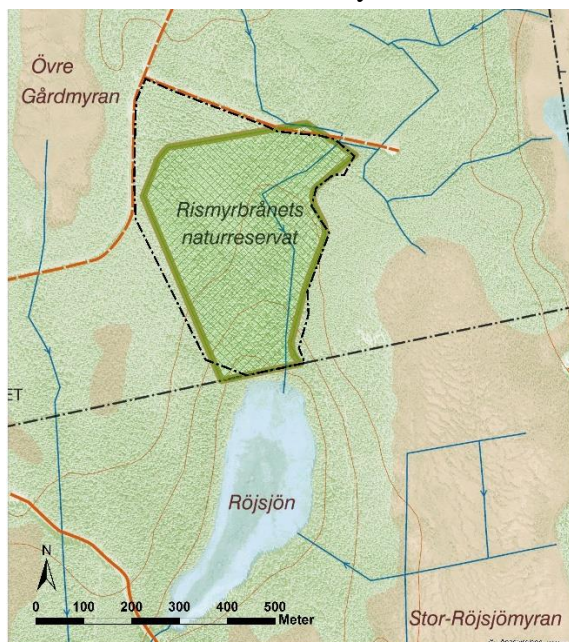

Namn	Rismyrbrånet
Dossiernummer	2402128
NVR-id	2001666
Natura 2000, områdeskod	SE0810477
Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	7 km NV om Sävar
Ekokarta	20K 9f
Mittkoordinat	764963, 7100330 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se beslutets karta, bilaga 1.
Markägare	Bolag
Fastighet	Rismyrbrånet 2:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbotten
Totalareal	18,2 hektar
Landareal	18,2 hektar
Areal produktiv skog	18 hektar

3.2 Natura 2000

Större delen av naturreservatet ingår i Natura 2000-området Rismyrbrånet, SE0810477. 1997 års avgränsning av naturreservatet är inmätt. Gränsen stämmer inte fullt ut med gällande avgränsning för Natura 2000-området. Natura 2000-området Rismyrbrånet är 14,6 hektar.

Karta med Rismyrbrånets naturreservat och Natura 2000-område markerade

Regeringen föreslog 2000 till EU att Rismyrbrånet skulle ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000. Natura 2000 är en överenskommelse mellan EU-länderna, som pekar ut vissa naturtyper och arter som särskilt viktiga att skydda och bevara. Området är sedan 2005 SCI-område (Site of Community Importance) med utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet. Sedan 2011 är det SAC-område (Special Area of Conservation). Länsstyrelsen har 2016 fastställt en bevarandeplan för Natura 2000-området.

Naturtyper och arter¹

Naturtyp enligt NNK ¹	Natura 2000-kod	Areal (ha)
Taiga	9010	16,5
Icke natura-naturtyp	9900	1,7

¹ Natura-naturtypskartans naturtyper, kartering enligt Naturvårdsverket.

Utpekad naturtyp för Rismyrbrånet är taiga (9010), som är en prioriterad naturtyp i EU:s art- och habitatdirektiv.

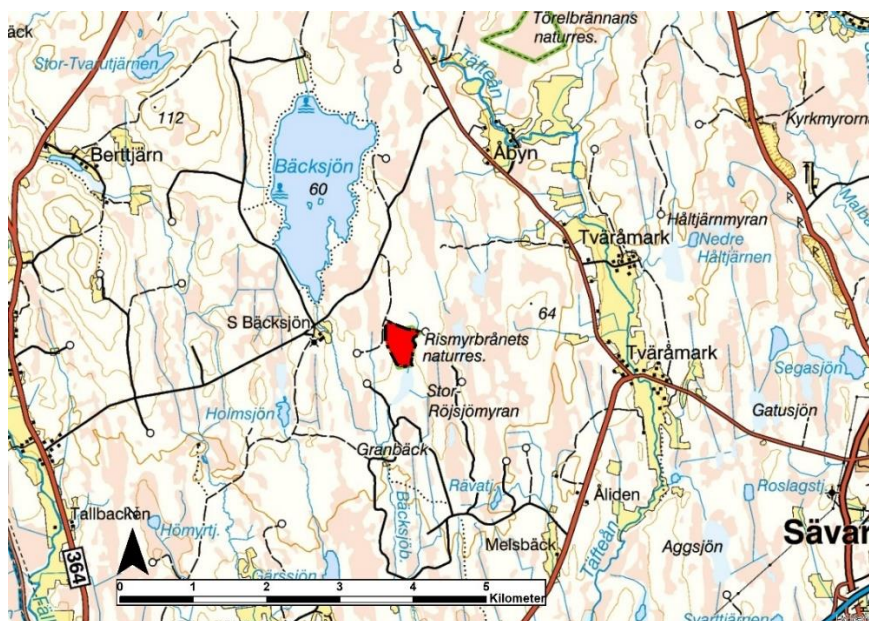
Följande Natura 2000-arter har noterats i området: järpe (A104), tjäder (A108), spillkråka (A236), tretåig hackspett (A241) och orre (A409).

¹ Artskyddsförordning (SFS 2007:845), bilaga 1, B-arter. EU:s Art- och habitatdirektiv, Direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. EU:s fågeldirektiv, Direktiv 2009/147/EC av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.

3.3. Beskrivning av reservatet

Läge och landskap

Naturreservatet Rismyrbrånet ligger cirka 2,5 km väster om Tväråmark på 55 - 70 meters höjd över havet. Reservatet ligger i ett flackt landskap där skogarna varit attraktiva för skogsbruk under lång tid. Större delen av naturreservatet består av gammal granskog med inslag av äldre tallar på blöt till fuktig mark.

Karta med naturreservatet Rismyrbrånet markerat med rött.

Geologi

Berggrunden i naturreservatet består av metagråvacka. Metagråvacka är, liksom det flacka landskapet kring naturreservatet med små drumlinformade höjder och långsträckta myrar, karaktäristiskt för länets kustområde. Reservatet är beläget under högsta kustlinjen, HK. Det innebär att hela området har varit utsatt för svallningsprocesser. Jordarterna består av svallad morän och små områden med torv.

Skogsmark

Rismyrbrånets skogar utgörs huvudsakligen av grov och hög grannaturskog. Marken är till största delen fuktig. Det stämmer mycket väl med områdets gamla namn "Röjmorän". Vilket kan härledas till det gamla ordet "mor(-a)" som betyder sumpig (gran-)skog². Mot väster ökar tallinslaget. Skogen uppvisar flera naturskogsstrukturer som god diameterspridning, luckighet, hänglavar och måttligt till god tillgång på död ved. Huvuddelen av lågorna är relativt färska. Bitvis är det allmänt med död björk och i de västra och östra delarna av reservatet finns det gott om grova vindfällen av gran. Torrträd och torrakor av tall och gran förekommer i mer måttlig omfattning. I

² Wahlberg, M. (red). 2016. *Svenskt ortnamnslexikon*.

luckorna sker föryngring av gran och i viss mån björk. I reservatet har flera skyddsvärda och rödlistade arter som är beroende av framförallt död och döende ved noterats, t.ex. ullticka, jättesvampmal, talltita och tretåig hackspett. Den goda förekomsten av framförallt lågor gör att naturreservatet inom en snar framtid kommer naturreservatet utveckla lämpliga habitat för skyddsvärda vedlevande svampar, lavar och insekter.

Den utökade delen i nordväst är delvis dikad och sumpig. Skogen är cirka 80 – 100 år med ett allmänt inslag av något äldre tallar och gott om vindfällan av grova granar. Skogen är gallrad för cirka 10 - 15 år sedan, men viss diameterspridning förekommer liksom inslag av underväxande gran och björk samt enstaka äldre björkar.

Vindfälle och torrstubbe i västra delen av naturreservatet. Foto: Lena Lundevaller, januari 2020.

Naturreservatet berörs av diken i den tidigare kronoparken Rismyrbrånet och sentida avverkningar i skogarna kring reservatet³.

Renskötsel

Rismyrbrånets naturreservat ligger inom det område som nyttjas av Rans sameby för bete från sen höst till vår. Myrarna och skogarna söder om naturreservatet och vidare mot väg E4 är naturliga uppsamlingsplatser med ett attraktivt vinterbete, bl.a. gott om marker med renlav och träd med hänglav (s.k. trivselland)^{4,5}.

Friluftsliv

Naturreservatet Rismyrbrånet är relativt lättillgängligt året runt för egna skogliga strövtåg och naturstudier. Terrängen är flack men bitvis ganska

³ Lantmäteriet svart/vit ortofoto från 1960 och 1975. Ortofoto och IR-foton i färg från 2007, 2012, 2014, 2016 och 2018.

⁴ Sametinget. 2013. *Årstidsland Rans sameby*. Karta. IReMark. Rennäringens markanvändningsdata.

⁵ Sametinget. 2013. *Renens viktiga områden inom beteslandet Rans sameby*. Karta. IReMark. Rennäringens markanvändningsdata.

blöt och det finns gott om grunda diken. I mossan på marken lyser ögonpyrolans vintergröna blad och i juni - juli sticker den späda, ensamma och väldoftande blomman upp. Området hyser flera typiska naturskogsarter, t.ex. finns det gott om vedsvampar och insekter som är beroende av död och döende ved. På döda granstammar syns de grova gnagspåren efter bronshjon, vågbandad barkbock och andra skalbaggars larver. Från träden hörs flockar av titor och mesar.

Förutom informationsskylt saknar reservatet besöksanordningar, t.ex. markerade stigar. Området används bl.a. av skolor och universitet för undervisning. Vägen från Bäcksjön till naturreservatet har inte fortlöpande underhåll för biltrafik och kan vara bommad. Naturreservatet nås då efter cirka 1 km promenad eller skidåkning.

Bäcksjön, strax nordväst om naturreservatet, är ett populärt friluftsområde med leder, grillplatser, vindskydd, dass, parkeringsplatser och fritidsfiske för allmänheten.

Urval av naturvårdsarter⁶

Naturreservatets barnnaturskogar med död och döende ved och förekomsten av gamla träd gör det särskilt gynnsamt för flera sällsynta och hotade lavar, vedsvampar och insekter. I de sumpiga mossrika skogarna har bl.a. repestarr och spädstarr noterats. Följande naturvårdsintressanta arter har påträffats vid fältbesök i reservatet⁷: garnlav (NT), kolflarnlav (NT), lunglav (NT), nästlav, violettgrå tagellav (NT), gammelgransskål (NT), granticka (NT), harticka (NT), kötticka (NT), trådticka, ullticka (NT), vedticka, klotstarr, linnea, repestarr, spädstarr, ögonpyrola, bronshjon, granbarkgnagare, jättesvampmal (NT), myskbock, vågtandad barkbock, grönsiska, järpe (NT), korp, kråka (NT), kungsfågel, nötkråka, orre, rödvingetrast (NT), spillkråka (NT), talltita (NT), tjäder, tretåig hackspett (NT), skogshare (NT).

4. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i två skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i reservatet samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde, se bilagan. Efter genomförda skötselåtgärder inom skötselområde 2 kan reservatet på lång sikt ha ett skötselområde. För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när bevarandemålen är uppnådda.

---

⁶ Artdatabankens definition av naturvårdsart. I begreppet ingår rödlistade arter, fridlysta arter och sådana som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter (indikerar artrikedom), ansvarsarter (sådana som har en stor andel av sin population i Sverige), samt nyckelarter (arter som bär upp artsamhällen).

⁷ Hotkategorier enligt SLU Artdatabanken (2020). Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala. CR=Akutt hotad, EN=Starkt hotad, VU=Sårbar, NT=Nära hotad.

4.1. Skötselområde 1: Barrskog med möjlighet till hydrologisk återställning (10,7 ha)

Skötselområdet utgörs huvudsakligen av högproduktiv grandominerad barrsumpskog med gott om gamla granar och tallar samt död och döende ved. Träden är draperade med hänglavar. Mot väster övergår sumpskogen till barrblandskog med bitvis rikt lövinslag och ökad förekomst av tall.

Skötselområdet berörs av dikningar som gjordes i kronoparken Rismyrbrånet. Det är länge sedan diken i naturreservatet underhålls. Flera av diken är vattenfyllda. Dikenas markavvattningseffekt påverkar skötselområdets naturliga hydrologi och vegetation. Reservatet avvattnas huvudsakligen söderut. Några av diken som påträffats vid fältbesök är markerade på kartan i bilagan.

Strax söder om naturreservatet finns diken som tillhör Granbäcks bys markavvattningsföretag från 1915⁸. Dikningsföretaget fick statsbidrag för ”*utdikning af sanko och frostförande skogsmaker...*”. Den rikliga förekomsten av diken i området gör att i länets våtmarksinventering har myrkomplexen kring naturreservatet, exempelvis Stor- och Lillröjsjömyran, bedömts ha vissa naturvärden, klass 3⁹.

Skötselområdet innefattar Natura 2000-naturtypen taiga (9010).

Bevarandemål

Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom gamla barr- och lövträd, döda och döende träd, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Områdets hydrologi ska inte försämrats. Skogarna ska präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Skötselområdet ska normalt innehålla betydande mängder död ved som erbjuder typiska vedlevande arter gynnsamma livsbedingungen. Typiska arter som hör till naturtyperna ska förekomma. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Skötselområdet ska präglas av fri utveckling med intern dynamik. Det ska vara möjligt att förbättra områdets hydrologi genom att plugga och lägga igen diken. Träd som kommit upp som en följd av dikningarna får avverkas. Åtgärderna ska följas upp. Främmande arter ska kunna tas bort.

⁸ Kungliga Lantbruksstyrelsen. 1915. *Dikningsplan och kontrakt för sanko och skogsförande marker tillhörande Granbäcks by till en mindre del berörande hemmanet Bäcksjön No 1 samt Tegs by fyllnadsmark uti Säfvar och Umeå socknar af Västerbottens län*. Ur: Länsstyrelsen i Västerbotten arkiv.

⁹ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 1993. *Katalog över våtmarker Nordmaling, Bjurholm, Vännäs, Umeå, Vindeln, Robertsfors och Skellefteå kommuner*. Bilaga 3 till ”Våtmarker i Västerbottens län” meddelande 1:1993.

4.2. Skötselområde 2: barrskog med hydrologisk återställning och naturvärdeshöjande restaurering (7,5 ha)

Skötselområdet utgörs huvudsakligen av grandominerad barrblandskog med ökat inslag av tall mot väster. I små luckor växer rikligt med yngre björkar. Stående och liggande död ved förekommer sparsamt förutom längst i väster där det finns gott om grova granlågor i olika nedbrytningsstadier. Skötselområdet har avverkats kring mitten av 1900-talet. Inom skötselområdet har också två områden avverkats i samband med sentida avverkningar kring reservatet, markerade med H på kartan i bilagan. Det västra området avverkades 2017 (cirka 0,4 hektar) utanför dåvarande naturreservatsgräns. Området i nordöst vintern 2018/2019 (cirka 1,3 hektar) inom befintligt naturreservat. Enligt Länsstyrelsens föreläggande till Sveaskog om kompensationsåtgärder för avverkningarna i nordöstra delen av reservatet ska naturvärdeshöjandeåtgärder genomföras i naturreservatet (dnr 526-4730-2019).

På ortofotot från 1960 framgår att skogen var avverkad inom skötselområde 2.

Skötselområdet berörs av dikningar som gjordes i kronoparken Rismyrbrånet. Det är ett bra tag sedan dikena i naturreservatet underhålls. Flera av dikena är vattenfyllda. Dikena har en markavattnade effekt och påverkar skötselområdets naturliga vegetation. Längs dikena finns uppslag av björk och gran. Några av dikena som påträffats vid fältbesök är markerade på kartan i bilagan. Reservatet avvattnas huvudsakligen söderut. Strax söder om naturreservatet finns ett dikningsföretag tillhörande Granbäcks by från 1915.

Skötselområdet innefattar Natura 2000-naturtypen taiga (9010).

Bevarandemål

Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom döda och döende träd, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Områdets hydrologi ska inte försämrats. Skogarna ska präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, storm-

fällningar, brand, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Skötselområdet ska normalt innehålla betydande mängder död ved som erbjuder typiska vedlevande arter gynnsamma livsbetingelser. Typiska arter som hör till skötselområdets naturtyper ska förekomma. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Naturresevatets värdefulla skogliga strukturer ska återskapas. Det innebär att i den utökade delen av reservatet i nordväst ska initialt mekaniska brandljud skapas, cirka 10 % av tallarna ringbarkas samt virke från det avverkade området i nordost körs ut som död ved. Merparten av stammarna bör läggas i reservatets västra kant. Åtgärderna ska följas upp och vid behov genomförs ytterligare ringbarkning, luckhuggning och katning på lämpliga platser inom skötselområde 2 för att förstärka reservatets livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Vattenförande diken i västra delen av naturresevatet. Foto: Lena Lundevaller, januari 2020.

Initialt ska också reservatets hydrologiskt påverkade marker restaureras. Diken i reservatet ska pluggas och vid behov läggas igen. Träd som kommit upp som en följd av dikningarna får avverkas.

För att ytterligare stärka naturresevatets naturvärden ska det vara möjligt att på hyggena och i ungskogarna genomföra åtgärder som särskilt gynnar tillväxten av lövträd. Inom områdena som markerats med H på kartan i bilagan, kan aktuella åtgärder vara att ta bort uppväxande barrträd samt stängsling.

Främmande arter ska kunna tas bort.

Efter genomförda naturvärdeshöjande skötselåtgärder ska skötselområdet lämnas för fri utveckling för att på lång sikt kunna föras till skötselområde 1.

5. Mål och åtgärder för friluftslivet

Rismyrbrånets naturreservat ligger relativt nära Umeå. Tillgängligheten till reservatet är god och i närheten ligger Bäcksjöns friluftsområde. Rismyrbrånets skogar inbjuder till egna strövtåg och naturstudier utifrån dess naturgivna förutsättningar. I reservatet förekommer flera arter som är beroende av äldre naturskogars strukturer. Naturreservatet används bl.a. av universitetet för undervisning. Skogsbilvägarna till naturreservatet är tidvis bommade och har inte fortlöpande underhåll för biltrafik.

Bäcksjön, väster om reservatet, är ett populärt område för friluftsliv året runt, som sköts av Skogsstyrelsen.

Se också kapitel 3.3.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar. Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Åtgärder för friluftslivet

Det planeras inga anläggningar för friluftslivet i naturreservatet förutom en informationsskylt. Informationen om Rismyrbrånets naturreservat ska underlätta för besökare att uppleva området, förhöja upplevelsen av besöket samt informera om gällande regler. En informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet, se bilagan. Skylten ska vara i gott skick och det ska på skylten finnas en karta över reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifter för allmänheten. Information om naturreservatet Rismyrbrånet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

6. Övriga anläggningar

Det finns inga kända övriga anläggningar.

7. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

Rennäringen får bedrivas i naturreservatet enligt gällande lagstiftning.

Strax norr och väster om naturreservatet finns två skogsbilvägar, se bilagan. Vägarna är tidvis bommade. I enlighet med reservatets föreskrifter får vägarna underhållas och träd som fallit eller hotar att falla över vägarna får tas bort. Träd som kapas ska lämnas i naturreservatet. Eventuell breddning eller omdragning av väg eller diken som berör naturreservatet får endast ske efter samråd med Länsstyrelsen.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Återskapande av död ved t.ex. katning, ringbarkning och utläggning av virke	Skötselområde 2	1
Hydrologisk och fysisk restaurering av dikad skogsmark	Skötselområde 1 och 2	1 - 2
Lövgynnande åtgärder, t.ex. borttagande av barrträd, stängsling	Skötselområde 2 H	Vid behov
Montering och underhåll av informationsskylt	Se bilaga 1	1
Gränsmarkering	Se bilaga 1	1

¹Siffran anger prioriteringsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs. Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkning och skyltar och eventuella anordningar för friluftslivet samt naturtyper och arter inom naturreservatet. Särskilt bör genomförda hydrologiska restaureringar och naturvårdshöjande åtgärder följas upp. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

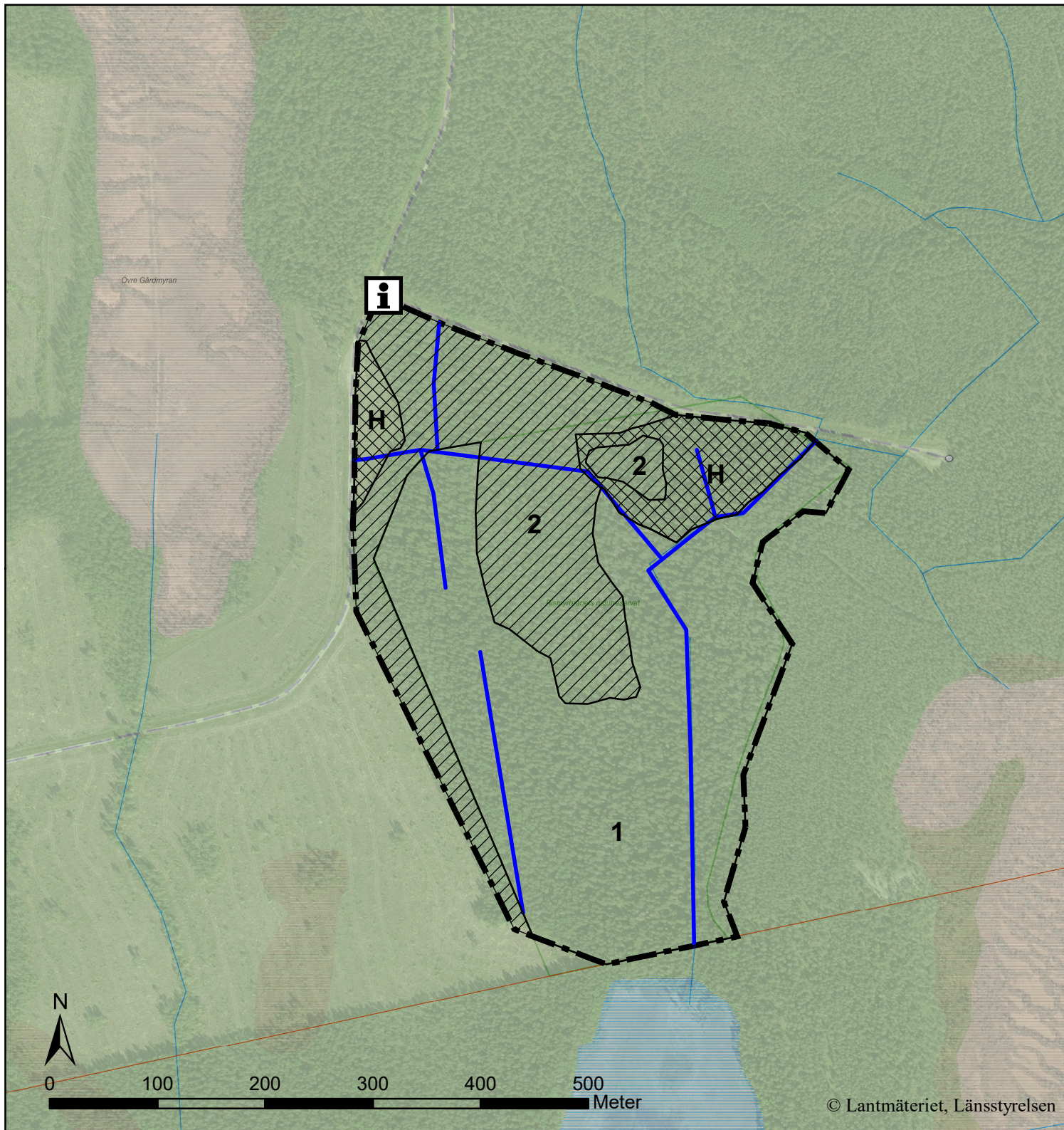
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån resevatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilaga

1. Karta över skötselområden och informationsskylt

Bilaga 1. Karta över skötselområden tillhörande skötselplan för naturreservatet Rismyrbrånet, Umeå kommun. Dnr 511-165-2020.

- 1** 1. Barrskog med fri utveckling med möjlighet till hydrologisk återställning
- 2. Barrskog med hydrologisk återställning och naturvärdeshöjande restaurering
- Hygge med hydrologisk återställning och återskapande av naturvärden
- Några av diken i naturreservatet
- i** Informationsskylt

Länsstyrelsen
Västerbotten

Hur man överklagar till regeringen

Om du är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga det hos regeringen, men överklagandet ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet ska vara skriftligt.

Ange följande

Grundkrav

- Skriv vilket beslut som överklagandet gäller. Det gör du enklast genom att ange beslutsdatum och ärendebeteckning **511-165-2020**. Redogör för varför du anser Länsstyrelsens beslut är felaktigt och hur du anser att beslutet bör ändras.
- Om du anlitar ombud bör en fullmakt sändas med.
- Om du har dokument som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Kontaktuppgifter

Ange ditt namn, adress och telefonnummer.

Skicka överklagandet

Du kan skicka överklagandet via e-post eller brev.

E-post vasterbotten@lansstyrelsen.se
Brev Länsstyrelsen Västerbotten
901 86 Umeå

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet **senast den 5 juni 2020**, annars kan överklagandet inte tas upp. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet fattades.